

idej ne sme prikrivati s tako siromašno šušmarijo, da bi se videlo, češ, saj smo vsaj nekaj storili. (Dobro! na desni.)

Se vé, vsa politična uprava se ne dá kar mahoma predrugačiti, vendar pa mora se vsaj načrt o celoti te reforme predložiti, predno je mogoče izvrševati njega posamesne dele. Kedar so misli o tem načrtu edine, potem naj se prične izvršitev, kakor dovoljujejo čas in okolnosti; a vsako šušmarenje brez načrta mora biti le škodljivo. — Ako se moram tedaj že izreči zoper metodo, po kateri se hoče izvrševati to imenitno vprašanje, moram biti še bolj odločno zoper predloge same.

V čem pa tiči njih jedro? Ako se odluži vsa lupina, v katero so iz dobrih vzrokov zavili jedro, kaže se to-le: Kar največ mogoče omejiti samoupravo občin in izročiti njena opravila uradnikom, katere postavlja vlada. Jaz menim, gospôda moja, da se bode svet tem predlogom silno čudil in to po pravici. (Klici: Resnično!)

Vprašati se pač sme: kako je mogoče, da prav tista stranka, ki je nekdanj pri posvetovanji občinske postave, pri posvetovanji politične organizacije in pri vsaki priliki tako hudo se upirala temu, da se vlada v vse vtika, da zmirom hoče jerofovati občine, in na vse kriplje se potezala za oprosteno ljudstva iz teh okóv ter zahtevala za-nje najobširnejšo samoupravo, zdaj pa naenkrat, zatajivši vso svojo preteklost, išče svojega izveličanja le v uradniškem organizmu, kaj naj vse preraste in sleherno samostalno delanje ljudstva vduši. (Dobro! na desni.) To, da stranka, ki je nekdanj vse drugače mislila, danes tako misli, mora res nerazumljivo biti vsem onim, ki niso do dobra seznanjeni z okolnostimi sl. zbornice; a mi, ki vidimo stvari prav blizu, se ve, da nikakor ne vidimo v predloženih predlogih kake nedoslednosti. Mi namreč vemo, da one svobodnomiselne stranke, katera se je nekdanj pri občinski in politični organizaciji tako toplo potezala za princip samouprave, dandanes več ni; mi le predobro poznamo radikalno promeno one stranke ne le po imenu, temveč tudi po njenem programu. Vsaj je tudi čisto naravno in dosledno, da tista stranka, kateri se je posrečilo, z reformo volilne postave za državni zbor najvažnejše pravice deželam vzeti, danes stavi naši zbornici predlog, naj sedaj še tudi vničimo samoupravo občin (dobro! na desni), češ, da našemu času ni več pristojna. S tem pa, da tej stranki damo spričevalo doslednosti, jej prepuščamo tudi laborike tega predloga.

Ako je nepremišljena vpeljava samouprave v Avstriji naredila kake napake, katere se ne dadó tajiti, dobro! naj se odpravijo te napake z boljšimi, bolj premišljenimi naredbami. Al o tem vam mi nikakor ne bomo rokó podali, da bi se zavoljo dosedanjih napak načêlo samouprave, katero ravno tako energično zahteva teorija in praksa, zdaj kar meni nič tebi nič hotelo vreči za plot, kakor nekaj, kar v novi svobodni državi nima več prostora! Karkoli pa o tem tudi sklense sl. zbornica, to, upam zanesljivo, se bode moralo konstatirati, da ni bila desna stran sl. zbornice, katera je izrekla smrtno sodbo samoupravi občin in je z mrežo policijskih komisarjev prepregla vso državo ter tako vtisnila novi dôbi jej spodobno znamenje, ob enem pa postavila tudi sebi tako pomenljiv spominek. (Dobro! na desni.) Da teorija, gospôda moja, takošno sistemo, ako se sploh sistema sme imenovati, odločno zametava, tega dokazovati z navajanjem citatov iz posamesnih pisateljev ne bodem poskušal. S takimi stavki, iztrganimi iz celote, se lahko mnogokrat zastopa tudi nasprotno mnenje onemu, katero je pisatelj postavil za svoje. Nasprotno pa se smem brez strahú pred ugovorom na skupno dotično literaturo sklicevati, ki urejeno samoupravo sma-

tra kot tirjatev, katera se za ustavne in prostostne naprave sploh zrelemu ljudstvu po pravici odrekati ne smé. Dati kakemu ljudstvu pravico, da pri porotnih sodbah o prostosti, življenji in smrti posamesnih državljanov izreka odločilno sodbo, ali da v javnih zborih, na taborih o najvažnejših in najtežjih vprašanjih državnega življenja debatira, ob enem pa reči, da je isto ljudstvo nesposobno, poselski red, stavbeni in gasilni red, sejmski policijski red in druge enake stvari primerno izpeljavati, to, gospôda moja, je protislovje, kakoršnega ned ovoljuje teorija nikdar in kakoršno se nepravičnejše misliti ne more. (Ploskanje na desni.) Ako vam pa ne zadostuje izrek móž teorije, berite obravnave parlamentov vsega sveta, in našli bode, da se potezajo tudi najodličnejši móžje prakse pri vseh narodih in strankah ravno tako odločno za princip samouprave. Ne bodem v tem obziru kazal na Anglijo kakor izgled, kjer je prešel v ljudstvu princip samouprave že tako v kri in meso, da bi si nikdo ne umislil, boriti se tam zoper to. Bližje imamo izgled, izgled, ki nam ga je prinesel najnovejši čas, in ki je toliko interesantnejši, ker je prišel iz neke države, katera se nam prerada in pri vsaki priliki povzdiguje kot izgledna država. Tudi na Pruskem namreč se pečajo z reformo politične uprave. Pa kako so menili tamkaj vstreči tej nalogi? No, gospôda moja, Pruski okrožni red odgovarja na to vpranje, kakor se mi dozdeva, v smislu, ki je ves nasproten današnjim odborovim predlogom.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

V Gorici 26. nov. — „Ti presneti Metternich *) — ti! Kaj nas dražiš? Noli turbare circulos nostros!“ **) Tako govore patentirani najemniki vse in vsakošne politike na Goriškem. (Glej št. 47 „Soče“ od 24. t. m.) Tedaj — o čemur se tukaj povsod govori, kar je vsak, komur je za to mar, videl in slišal; kar je še celó „Sl. Nar.“ grajal, — o tem samo „Noviški“ dopisnik (ali dopisnik „Novice“?) ne sme pisati!! Sem li jez kriv Vaše blamaže? Kar se je javno, v javnih zborih, na javnih voliščih, po ulicah in gostilnicah govorilo in godilo; kar Vaši lastni ljudje trdijo, zarad česar Vi sami v svojem organu drugi družega desavouirate — o vsem tem bi same „Novice“ ne smele ni ene besedice črhniti? „Soča“ sama piše o izidu volitev: „.... še vedno traja prepir mej posameznimi zarad te ali one osebe, zarad tega ali onega agitatorja, kandidata, poslanca....“ če pa jez to isto rečem, zdajci vskipi Vaša jezica! To ni lepo! Da je bila „Sloga“ (društvo) nekaterim (!) poslancem (recte kandidatom) silno potrebna — to potrjujem tudi jez, toda s pristavkom, da jim ni mogla nič pomagati (exempla sunt odiosa). Pa — kaj bom še pisal o teh rečeh — saj ve „Novice“ mi vprihodnje ne boste več verjele, ker „premalo pazljivo gledam za („Sočine“ in „Slogine“) kulise“. Marionete v Goriškem slovensko-politiškem gledišči so preveč očitne, gospôda, in ni treba posebno ostrega „špeganja za kulise“. Samo Riccardini-a ***) ne vidijo in poznajo še vsi, kakor tudi ne poznajo pra-

*) To je najnovejši častni naslov „Noviškega dopisnika“ „iz Gorice“. Dodana sta mu pridevka „diplomat“ in „zastopnik vlade v slov. publicistiki. („Novice“ — pozor!)

**) Prosim, naj 2. vrednik „Soče“ to 1. vredniku raztolmači.

***) Riccardini slaven lastnik in regisseur ljudskega gledišča z marionetami; umrl letos v Vidmu.

Pis.

Pis.

Pis.

vih, pa deloma nezmožnih „zastopnikov vlade v slovenski publicistiki“ in politiki. — Zdaj pa urno kaj resnega. Naš stari farovž pred prvostolno cerkvijo je podrt, mesto je svojih 12.000 gold. za novo poslopje dovolilo, državna oblast svoj donesek tudi že davno obetala, ali kaj se je zgodilo? V proračunskem odseku državnega zbora so te dni — vkljub temu, da so se poslanec Winkler in še nekdo drugi in pa minister Stremayr sam za dotično vrsto potegnili — (po nasvetu Rodlerjevem) znesek 5912 gold. iz prevdarka izbrisali. Zdaj pojdejo naši gg. korni vikarji na grobljo starega farovža spat! — Vendar enkrat! — se zida pri nas tudi zaželeni kopel pri mestnem vrtu. — Na naši laški strani so se vse volitve za deželni zbor prav gladko vršile; samo gosp. poslancu dr. Pajerju vitezu Monriva-i časnika „Isonzo“ (in Tržaški) „Cittadino“ še zdaj ne dasta miru. Nekatera epitheta ornantia, ki se dr. P. ju prilastujejo, so si Lahi menda od naših politikarjev — monopolcev izposodili. Tako na pr. strašno psovko „*governativo*“ — *governativo* — Pretekli teden (18. t. m.) so se pri nas končale učiteljske preskušnje, katerih se je udeležilo 12 možkih in ženskih. Za ljudske šole so opravili preskušnjo 3 možki in 2 ženski; iz posamnih predmetov, bodi-si za ljudske ali meščanske šole, so se dali izprašati 4 (2 možka, 2 ženski); za meščanske šole sta opravila preskušnjo 2 učitelja, katerih 1 je padel (tretji je bil že po pismeni nalogi odstopil); dobro prestal je izpit g. Iv. Mercina, voditelj izobraževališčne pripravljavnice na Proseku. (On je prvi za mešč. šole se slovenskim in nemškim učnim jezikom potrjeni Slovenec na Goriškem). Med kandidati in kandidatinjami je bilo 6 vnanjih (ne z Goriškega), drugi domači.

Iz Trsta 25. nov. — Volitve v mestni odbor pomenijo pri nas več, kakor drugej, kajti mestni naš zbor ima še to posebno privilegijo, da je ob enem deželni zbor. Ni tedaj čuda, da so vse politične stranke na nogah in da vsaka dela na vse kriplje, da bi zmogla: Ko bi na svetu bilo veliko število izvedenih in značajnih ljudi, bila bi volilna borba lahka, al kjer se morajo neumni ljudje še le podučevati, vehavcem pa stanovitnost ubijati; in kjer na zadnje vse to nič ne pomaga, ondi mora tudi najbolj potrpljiva agitatorska duša reči: *pojte rakom žvižgat z vašimi volitvami!* In še posebno v Trstu, kjer so italijanissimi tako mogočni kakor na Ogerskem Magjari. Vse drugo pa bi se še lože potrpelo, kakor to, da celó slovensk duhovnik — Andrej Pahor je Slovencem proketo njegovo ime — agituje za protivnika Slovanov itd. itd. Za koliko bo vkljub vsem zaprekam zmogla narodna naša stranka s svojimi kandidati, se bode kmalu pokazalo. — Če že ni prijetno o Tržaških volitvah pisariti, je to tem manj še o Tržaških fakinih. To so Vam nekateri pravi mesarji, to je, oni človeka ravno tako hitro zakoljejo kakor mesar vola. 20. dne t. m. je bil na javnih ulicah fakin Zanieri umorjen. Drugi dan dopoldne pa sta Zanierova brata zaklala fakina Sinigoja, ki je na sumu, da je njegovega brata umoril. Mesto naše je zato zelo vzburjeno; glas gré namreč po mestu, da sta se Zaniera zaklela, zaklati od prvega do zadnjega vse, ki so se kakor koli udeležili umora njunega brata. *Per bacco! Bella regione — Trieste!!*

Iz Kranja 26. nov. (*Železni most čez Kokro*), o katerem so „Novice“ govorile v 38. listu ter ga vvrstile med stavbe, kakošnih je v Avstriji malo, je dodelan in 22. dne t. m. vpričo c. k. deželnega predsednika viteza Widmana in velike množice ljudstva častno prestal težko preskušnjo. Za preskušnje, ali je trdno in varno narejen, so naložili na-nj silno težo 119.970 kilogramov, katero so pustili celo uro na njem ležati. Le

celó malo se je železje vpognilo, po odvzeti teži pa mahoma se lepo poravnalo. Narejen je ta most, 43 metrov dolg in 28 metrov nad Kokro viseč, v Körösi-jevi fabriki v Gradcu iz vlečenega Štajarskega železa. 22. dne t. m. se je tedaj odprla nova složna Kokriška cesta čez lepi most; oba sta dobro došla našemu mestu.

Iz Bizavika 26. nov. — Prav lepo in novo gasilnico nam je podelila banka „Slavija“ v Pragi, ki bode prihodnjo nedeljo pred hišo podpisanega zastopnika na ogled postavljena in se tudi poskusila. Naj častita banka „Slavija“ po njenem glavnem gospodu zastopniku v Ljubljani sprejme toplo zahvalo za ta prekoristni dar, katerega ogledati vabi okoličane naše in občinstvo sploh
Tomaž Babnik.

Iz Ljubljane. (*Iz občnega zbora družbe kmetijske*), ki je bil 22. dne t. m. in katerega se je vdeležilo 44 udov, med katerimi tudi deželni glavar vitez Kaltenegger in vladni zastopnik vitez Schöppl, naznanimo danes na kratko le sklepe njegove, drugi pot pa kaj več poročamo o dotičnih razpravah.

Začel je zbor gosp. predsednik baron Wurzbach z nagovorom, ki je marsikaj v misel vzel, kar teži dandanes kmetijski stan ter ga končal s slovensko besedo tako-le: „Gospoda moja! Slabo letino imamo; lakota nam žuga sem ter tje; črni oblaki se kažejo na Evropejskem horizontu, krvava vojska preti. Vendar ne zgubimo poguma; upajmo na Boga in pa na svitlega cesarja, da se nam pomaga in ne naloži več kakor moremo nositi.“ Govor predsednikov je bil pohvalno sprejet.

Tajnik dr. Jan. Bleiweis na kratko razloži poročilo o celoletnem delovanju glavnega odbora, ki ga zbor na znanje vzame.

Blagajnik gosp. Brus kaže na natisnjeni račun leta 1875. in proračun za leto 1877.; oboje je brez opazke zbor na znanje vzel.

O točki: „predlogi podružnic in posameznih udov“ poprime prvomestnik podružnice Vipavske, g. Rih. Dolenc, besedo in vpraša: kaj je učinil centralni odbor z lanskim sklepom, da se v Vipavi vpelejo vinski mešetarji? — Dr. Bleiweis odgovarja na to interpelacijo z natisnjenim poročilom, v katerem je začasni odlog motiviran, in izreka voljo odborovo. podružnice naših vinskih krajev o tej zadevi vprašati. Po razpravi, katere so se udeležili gospodje: Ogulin, Dolenc, dr. Bleiweis in pa predsednik baron Wurzbach, se sprejme predlog dr. Bleiweisov z dostavkom Ogulinovim, da si podružnico pri obravnavi vinskih mešetarjev privzamejo izvedencev.

Prvomestnik Vipavske podružnice v obširnem govoru dokazuje silno potrebo, da v varstvo gozdov se za Postonjski okraj, kakor v Dalmaciji, postavi ces. kr. gozdni komisarjat, in stavi predlog, da družba kmetijska toplo zagovarja ustanovitev njega pri deželnem zboru in dež. vladi. — Po mnogih debatah, katerih so se vdeležili gospodje Ogulin, Seitner, Solmajer, Pajk in dr. Bleiweis, se je sprejel ta predlog, pa tudi predlog g. Pajka, naj bi se, gledé tudi na druge naše domače gozde, na pravem mestu urgirala stroga izpolnitev dobre gozdne postave; predlog g. Seitnerja: naj bi se za izvrševanje gozdne postave novi organi vpeljali, pa ni obveljal.

Gosp. R. Dolenc kot zastopnik Vipavske podružnice stavi še drug predlog, ki na to meri, naj bi tudi kmetijska družba podpirala peticijo, ki jo bode Vipavska podružnica izročila deželnemu zboru zaradi sila potrebnega uravnanja Vipavskih vodá s pomočjo deželno ali državno. — Predlog se sprejme enoglasno ter po predlogu g. predsednika razširi tudi na druge vode Kranjske, ki so reguliranja potrebne.

Po predlogu odborovem se sklene, da marljivi sadje- in vinorejci: Rován v Colu, Kavčič v Št. Vidu in Bizjak Jan. mlajši dobodo pohvalno pismo.

Po obširnem govoru predlaga gosp. Ogulin, prvomestnika podružnice Novomeške namestnik: 1) napravo poskuševalnega nograda na Dolenskem z začasnim potovanjskim podučevanjem; 2) vpeljavo začasnih kmetijskih razstav v okraji Novomeškem, Krškem in Metliškem; 3) vpeljavo okrajnih vinskih trgov na Dolenskem, 4) zasaditev izglednih nogradov s pripomočjo državne subvencije, 5) napravo sadje- in vinorejske šole na Dolenskem. Vsi predlogi so bili odobreni. — Dodal je g. Ogulin tem predlogom še prošnjo za odpust letnih doneskov od podružnice, ki je nekatera leta celó mrtva bila. Gosp. predsednik je radostno podrahljal probuditev zaspale podružnice, al izbrisati vse zaostale doneske, ni po družbinih pravilih dopustljivo. Enoglasno pa je obveljal predlog g. Ogulina, da njegovi pomočniki pri razstavi Mariborški dobó v imenu družbe kmetijske zahvalna pisma, namreč gospodje: Terček, Navratil, Simonič, Pezdirec, Stezinski in gospá Simončeva.

Dr. Bleiweis potem bere pismo podružnice Postojnske, naj se družba kmetijska obrne do c. k. deželne vlade z prošnjo, da ljudem onega kraja na pomoč pride s živežem in semenom, kajti lakota trka že na vrata ondašnjih prebivalcev, in zato naj se tudi davki ne bi iztirjevali s tako silo. — Obá predloga se sprejmeta enoglasno, in isto tako predlog Ogulinov, naj bi se milostljivejše iztirjevanje davkov razširilo tudi na ubogo Dolensko.

Predlog gosp. Frid. Homana, predstojnika podružnice Radoljske, naj bi se družba potegnila zato, da delitev konjskih premij bode vprihodnje v Radoljici namesto v Kranji, je bil sprejet, tudi tako predlog za poslavljenje izvrstnega sadjerejca gosp. Franca Hudovernika s častno diplomom.

Predlog: naj se sl. ministerstvo kmetijstva naprosi subvencije za stalnega popotnega učenika kmetijstva, o katerem je poročal dr. Bleiweis v imenu odbora, je bil enoglasno sprejet; isto tako je obveljal predlog dr. Bleiweisa, naj se popolnoma opravičena peticija, ki so jo Ljubljanski mesarji izročili družbi kmetijski o premembi klavne tarife v stavku 10. in 11., priporočilno predloži c. k. finančnemu vodstvu.

V imenu odborovem stavlja je dr. Bleiweis predlog: „naj sl. zbor pripoznáva potrebo deželne postave za povzdigo živinoreje Kranjske o tem oziru, da le taki biki, ki so dobili licenco, se smejo rabiti za plemo, enako licenciranim žebcem, in če centralni odbor po mnogostranskih pozvedbah misli, da bode mogoče izpeljati tako postavo, naj načrt njen predloži prihodnjemu dež. zboru. — Zbor je pritrdil predlogu.

Žalostni stan Bohinjskih pašnikov je tako na glasu po deželi, da je centralni odbor po gosp. dr. Poklukarju zboru stavlja dva predloga, namreč 1) sl. deželna vlada se naprosi z vsemi postavnimi sredstvi varovati obstoječe paše Radoljskega okraja, in 2) z vso močjo delati na to, da se gozdne in pašne pravne razmere tega okraja kar prej uravnajo. — Temeljito podprta predloga sta po živahni debati, katere so se vdeležili Seitner, dr. Poklukar, Homan in dr. Bleiweis, z veliko večino glasov obveljala, pa tudi predlog dr. Bleiweisa: naj družba kmetijska na prid pravici preiskuje, kaj je vzrok temu, da se na Gorenskem od onega časa, kar obstoji „Industriegesellschaft“, toliko ljudi ondi z zaporom in na denarji kaznuje.

Konečna razprava današnjega zbora je obsegala želje, da bi se zboljšal žalostni stan Ljubljan-

skega močvirja. Vsi trije predlogi gosp. P. Kozlerja so bili z majhno preuredbo sprejeti, pa tudi dodatek gosp. Perucija. Prvi trije predlogi se glasi: 1) Družba kmetijska naj dela na to, da se leta 1826. ustanovljena komisija, dokler ne pride nova postava za obdelovanje močvirja, pomnoži z izvedenci; 2) da se kapital, ki nad 60.000 gld. znaša, pa mrtev leži, obrne za odstranitev tistih zaprek, ki napravljajo povodnje na močvirju, in 3) izreka zbor živo željo, da nova postava za obdelovanje močvirja prav kmalu v dejanje stopi. — Gosp. Peruci se sklada posebno z 2. predlogom in stavi predlog: naj se gori omenjeni mrtvo ležeči kapital porabi zato, da se posebno očisti cesarski graben, in vrh tega tudi preiskuje posebno jéz v Udmatu.

Poročila o oskrbi družbinega vrta gosp. Šolmajer ni bral, ker je bilo že zeló pozno in poročilo se natisne v družbinih „naznanilih“.

Za odbornike v centralni odbor so bili izvoljeni gospodje: Jože Debevec, France Šolmajer, Maks pl. Wurzbach in pa dr. Karol Ahačič.

— („Matica slov.“) je razposlala, kakor smo zadnji pot omenili, rodoljubom po vsi Sloveniji sledeči dopis: „Prepričan, da ne boste pospeševanju domače vednosti svoje prijazne pomoči odrekli, se podpisani odbor „Matice slovenske“ zaupno obrača do Vas s prošnjo, da za znanstvene namene omenjenega društva na ta list napišete vsa geografična imena svoje fare, in pristavite tudi nemško ime, če je v rabi in se dosti loči od slovenskega. Izpolnjeni listek blagovolite, kakor hitro bode mogoče, poslati tajniku „Matice slovenske“, gospodu Andreju Praprotniku, ravnatelju I. meščanske normalke v Ljubljani. Ako bi pa iz katerega koli vzroka ne mogli odborovi želji ustreči, ste prijazno prošeni, ta listek kateremu drugemu izobraženemu rodoljubu svojega kraja v blagovoljno izpolnitev izročiti.

Nadejaje se, da boste izrečeno prošnjo izpolnili, se Vam že naprej iskreno zahvaljuje

odbor „Matice slovenske“.

— (Poslano.) Ker je po občnem zboru banke „Slovenije“ že preteklo nekoliko mesecev in bi delničarji, ki so svoj delež vplačali, radi zvedeli, kako se izvršuje likvidacija: koliko so delničarji vplačali, koliko je iztirjati, in ali se o iztirjevanju izpolnuje sklep poslednjega zbora itd., zato bi častiti likvidacijski odbor gotovo vstregel, ako bi včasih kakošno notico poslal med svet, da bi se vedelo, kaj in kako.

Nekateri delničarji.

— „Politik“ opisuje grofa Hohenwarta kot govornika tako-le:

„Ni ga bolj elegantnega in simpatičnega govornika kakor je grof Hohenwart. Predmet, ki si ga izvoli za obravnavo, obdeluje z nepopisljivo lahkoto; beseda je plemenita in v obliki dovršena. Kedar govori, ne gane se ne ena očesna vejica na marmorno-mrzlem obrazu. Hohenwart ni tribún, ni ognjen taborsk govornik, ki špekulira na strasti poslušalcev. On govori zmirom z enakim, reči se sme, ljubeznjivim glasom, naj hvali ministre ali naj jim bridke resnice solí. Vse te skupne lastnosti, pa slava njegovega imena in veljava, so Hohenwarta naredile za najbolj popularnega govornika v zbornici poslancev. Kedar Hohenwart govori, zapustijo poslanci vseh strani svoje sedeže in se vstopijo okoli njega. Isto tako ga tudi ministri jako pazljivo poslušajo. To Vam je interesantna slika! Najhuji njegovi politični in osebni sovražniki tiščijo do njega in ušesa špičijo govoru njegovemu. Le edino en poslanec je, ki vselej zbornico zapusti, kedar Hohenwart začne govoriti in to je — dr. Herbst. Ta človek je čudna prikazen, ki ne more slišati, ako kak

priljubljen in odličen govornik besedo poprime. Na vsacega nepristranskega človeka dela begún Herbst smesšen vtisek, in tudi Hohenwart menda ni žalosten, če med svojimi poslušalci ne vidi — Herbstu.“

— Štolni dekan preč. gospod Zupan je imenovan za stolnega prošta. Čestitamo!

— Profesor Šuklje je zopet v Ljubljani, zavoljo
očitne bolehnosti po ministrovem dovoljenji za leto in
dan na dopustu. — Kaj politična „pratika“ prinese o
300 dnevih, menda niti minister Streemajer niti knezo-
škof dr. Pogačar ne vesta. *ni to v tem tistem kot št. 3.*
camega časa z imenom 2.

bava s petjem in slavnoznano vojaško godbo, katera bode po preprijaznem dovoljenji častitega gospoda polkovnika brezplačno sodelovala pri tej zabavi, pri kateri, ker se vrši na neutalni Tavčarjevi zemlji, se bode Slovenec in Nemec kratkočasil, s plačano majhno vstopnino 20 soldov pa podelil darú za blagi namen.

— „Blatna vas“: to bi bilo zdaj pravo ime celi
Ljubljani. Vsaj imamo makadam že več let po mestu,
a nikoli ni bilo toliko blata kot letos. Makadam je pri-
jeten tlak, a čediti se mora bolj, kot vsak drug tlak.
„Blatna vas“ ne bila bi nepotrebna interpelacija do sl.
magistrata.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. Razprava o prenovi politične uprave, ki je več dni trajala in vključno temu niso mogli vsi govorniki na vrsto priti, je bila končana pretekli teden. A kaj se zgodi? Ko pridejo od ustavovercev stavljeni predlogi na vrsto, padli so vsi. Po takem še stoji podrtija politične uprave; kje se bode našel stavbenik, ki se loti reforme? Da tega početja niso zmožni ustavoverci, kazala je očitno večdnevna debata.

— Ministerstvo od zbornice poslancev zahteva 70.000 gold. za razstavo, ki ima leta 1878. biti v Parizu. — Pač nepotrebni stroški dandanes, ko so tako imenovane svetovne razstave obsojene, da niso nič prida. — Dunajska in Ogerska vlada ste prepovedali prodajo konj v tuje države.

— Podobá je, da bode huda borba v zbornici poslancev zaradi dvojne banke (ene na Dunaji, ene v Pešti), ki jo ministerstvo Dunajsko na ljubo Magjarom namerava osnovati. Banka je v pravem pomenu zlato jabelko, za katero se poganjajo Magjari, kateri vsega drugega in še posebno napuha imajo obilno, le — denarja nič.

— 25. dne t. m. je preteklo 5 let, kar vlada Auerspergovo ministerstvo; zdaj pa mu celó en del njegovih privržencev hoče grobokóp biti. Da se razdere véz ljubezni med ustavaki in Auerspergovim ministerstvom, ne bomo verjeli, dokler tega ne beremo v „Wien. Ztg.“, kajti ustavoverci dobro vedó, da s pokopanim tem ministerstvom je pokopano tudi gospodstvo nemčursko.

O vzhodnih zadevah. — Angleški pooblaščenec Salisbury je bil te dni na Dunaji in v Berlinu, kjer je govoril z ministri in cesarjema, najbrže, da bi Avstrijo in Prusijo pridobil za „mirna“ Angleška načela. Tudi v Rim se je podal iz istega namena. Konferenca je odložena do 5. decembra. Menda bo prazno delo, kajti vse je prepričano, da vojska bo, če bi tudi Angleška potegnila z Rusijo, ker Turčija noče nič vedeti o zasedanji svojih dežel po kaki drugi državi in bi to smatrala za napovedano vojsko. — Ob Ruščuku nabirajo Turki veliko vojno in Rumunci se že bojé, da bi Turek ne vdaril prej v deželo, predno pride Rus z vojsko. — Rusija je razpisala posojilo 100 milijonov rubljev, ki pa je bilo brž samo v Petrogradu in Moskvi že pokrito.

Žitna cena

v Ljubljani 22. novembra 1876.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 9 fl. 10. — banaška 10 fl. 94. — turšice 6 fl. 80. soršice 6 fl. 77. — rži 6 fl. 40. — ječmena 4 fl. 70. — prosa 4 fl. 70. — ajde 5 fl. 85. — ovsa 3 fl. 57. — Krompir 3 fl. 40 kr. 100 kilogramov.

priljubljen in odličen govornik besedo poprime. Na vsacega nepristranskega človeka dela begún Herbst smesen vtisek, in tudi Hohenwart menda ni žalosten, če med svojimi poslušalci ne vidi — Herbstsa.“

— Stolni dekan preč. gospod Zupan je imenovan za stolnega prošta. Čestitamo!

— Profesor Šuklje je zopet v Ljubljani, zavoljo očitne bolednosti po ministrovem dovoljenji za leto in dan na dopustu. — Kaj politična „pratika“ prinese o 300 dnevih, menda niti minister Streemajer niti knežsko dr. Pogačar ne vesta.

Priloga v tem listu, ki je izšla 7. avgusta 1903, vsebuje tudi nekaj besed o tem, da se je končal sejm sv. Ospete, prav za prav ga ni nič bilo. A nekaj je bilo vendar interesantno, kar nam kaže, da novodôbni liberalizem ni omajal vere judovske tako, kakor vero kristjansko nekaterih katoličanov. Ne enega juda nisi v soboto (judovsko nedeljo) videl na trgu prodajati svoje krame! Nasproti pa v nedeljah in praznikih nekateri katoliški trgovci mislijo se skazovati „liberalce“, da imajo odprte svoje štacune; vsaj družega dobička nimajo, ker ni kupčije v nedeljah. Le katoličan mora tedaj „liberalec“ biti, jud, grk in vsak drug ostane pri svoji veri.

— (*Hiralnica v Ljubljani*) sprejema že hiralce in hiralke, al zdaj še brezplačno nikogar, kajti ona ni niti državni niti deželni zavod, v katerega se reveži brezplačno jemljó, ampak zavod je, katerega je zidala in napravila dobrotljivost človeška in katerega oskrbovati hočejo usmiljene sestre. Poleg poslopja, ki še ni do čista splačano, treba še zdatnih pripomočkov, da se bodo mogli hirajoči brezplačno sprejemati, ker le tako se bo zamogel doseči zaželjeni namen. Glasé se že prošnje iz mesta in iz dežele, katerih pa vslišati ni mogoče pri najboljši volji, dokler nima hiralnica obilnejših pripomočkov. Prečastita duhovščina, katera je dobro previdela potrebo take ustanove, je doslej z lastnimi darovi in s prostovoljnimi zbirkami to delo blagosrčno pospeševala, in nadejati se je, da tudi v prihodnje ne bode opustila na enaki način delati za to celi deželi koristno dobrodelno napravo. Ker duhovščina naša ne pripada k bogatašem in s časnim blagom večidel ni preobilno preskrbljena, zato pride lahko ta ali oni v položaj in okoliščine prositi sam sprejema v to hišo, in nadejati se mu je, da najde tu proti zmerni odškodnini blagosrčen sprejem. Tem rajše bomo tedaj to dobrodelno ustanovo podpirali še sami, ter vplivali na druge, da pridobimo hiralnici čedalje več dobrotnikov in prijateljev. Ker je pa preč. gosp. Heidrich že odšel na kraj svoje odločbe, naj se milodari za hiralnico pošiljajo predsedniku družbe sv. Vincencija preč. g. dr. Ivanu Gogali, kateri bode darove v imenu hiralnice sprejemal ter na dotično mesto oddajal.

— (*Slovensko gledišče.*) O zadnji predstavi prihodnjič. — V nedeljo se bo igrala že znana dobra igra „Materin blagoslov“ v spomin rojstnega dne Preširnovega.

— (Prva letošnja „beseda“ v Ljubljanski čitalnici) se je vršila gladko in hvalevredno. Med sodelavci smo slišali prvikrat gospico Tratnikovo, ki kaže lep talent za glasovir.

— (*Vabilo.*) Dobrodelne večletne navade, po ranj. dr. Orlu v čitalnici vpeljane, da se revni šolski otroci obojega spôla obdarujejo z zimsko obleko, tudi letos dotične gospé nočejo opustiti in to tem manj, ker je revščine vsako leto več. Zanašaje se tedaj na znano milosrčnost Ljubljančanov in Ljubljančank so že na upanje vzele blagá ter ga izdelujejo v različno obleko. V pripomoč tej milodarni napravi je 2. dne decembra, to je, v soboto zvečer v Tavčarjevi gostilnici za-